

31.1.2011

**Palvelutuotannossa hyödynnettävän
hyvinvointi- ja hoivateknologian
mahdollisuuksia ja käyttöönottoa
koskeva visio**

Apulaispormestari
Anna-Kaisa Ikonen
31.1.2011

31.1.2011

Visio 2020

Tampere hyödyntää hyvinvointiteknologiaa asiakas- ja käyttäjälähtöisesti, systemaattisesti ja edelläkävijänä kodeissa, asumispalveluissa ja sairaaloissa.

Teknologian hyödyntämisen tavoitteet

Hyvinvointiteknologia tukee ihmisten terveyden, toimintakyvyn, turvallisuuden, elämänhallinnan tunteen ja sosiaalisten kontaktien ylläpitämistä ja edistämistä sekä kehittää ja tehostaa palvelujen ja hoitotyön asiakas- ja toimintaprosesseja.

Tavoitteet:

- Kotona asumisen tukeminen sekä ympärivuorokautisen hoidon ja asumisen yhdistäminen
- Oikea-aikaisen avun ja tuen turvaaminen tarvittaessa
- Sosiaalisten yhteyksien paraneminen ja yhteisöllisyyden lisääminen
- Terveyden edistäminen
- Asiakkaan aktiivisen roolin ja omahoidon vahvistaminen
- Palveluiden ja hoidon laadun paraneminen
- Tuottavuuden ja tehokkuuden lisääntyminen
- Henkilöstön ajan käytön kohdistaminen oikea-aikaiseen palveluun ja hoitotyöhön
- Uusien palveluinnovaatioiden ja toimintatapojen synnyttäminen
- Alueellisen palveluliiketoiminnan tuottaminen

Teknologian valintaa ja käyttöä ohjaavat periaatteet

- **ASIAKASTARVE:** Asiakslähtöisyys, asiakastarpeista nousevat ratkaisut, helpokäyttöisyys
- **LAAJUUS:** Ratkaisujen laaja hyödynnettävyys, monipuolisuus ja laajat käyttäjäryhmät
- **KUSTANNUSVAIKUTTAVUUS:** teknologian tuottama terveyshyöty ja hinta
- **ENNAKKOLUULOTTOMUUS:** kokeileva ote ja uusien ratkaisujen aktiivinen etsiminen
- **ULOSPÄINSUUNTAUTUNEISUUS:** kansainvälisen kehityksen seuranta, suurten kaupunkien ratkaisut, seudullinen yhteistyö

31.1.2011

Suosituksset

1. *Teknologian hyödyntämistä* hyvinvointipalveluissa tulee lisätä voimallisesti. Samalla tulee järjestelmällisesti arvioida ja *uudistaa toimintatapoja* teknologian tukemana
2. Hyvinvointi- ja hoivateknologian hyödyntäminen tulee nostaa *kaupunkistrategian* yhdeksi painopistealueeksi.
3. Tampereella usealla taholla on hyvinvointiteknologian erityisosaamista. Alueelle tulee perustaa *osaamiskeskittymä*, jossa eri toimijat yhteistyössä suunnittelevat, kehittävät ja ottavat käyttöön asiakaslähtöisiä hyvinvointi- ja hoivateknologiaratkaisuja.
4. Tulee tehdä yhteistyötä AVI:n, Valviran ja STM:n kanssa sen määrittelemiseksi, miten hyvinvointiteknologia otetaan tulevaisuudessa huomioon *laatusuosituksissa* ja mitoituksissa.

Toimenpide-ehdotuksia

- Seuraavien kolmen vuoden aikana teknologian laajempi hyödyntäminen tulee käynnistää seuraavin askelin:
 1. *Asumispalvelujen* hyvinvointi- ja turvateknologiaratkaisujen pilotoinnit valituissa kohteissa vuosina 2011-2012, esim. Väkipyörä- ja Martinuskoti Hervannassa, Pappilanpuisto Takahuhdissa ja Jukola-talo Koukkuniemessä
 2. *Kampus-mallin* kehittäminen vuodesta 2012 alkaen, mm. Härmälä-Vihilahti-alueelle, Pohjolankadun sekä Pispän palvelutalon alueille
 3. T-seniorit-hankkeen kehittämisen *kuvallisen yhteyden* sekä IkäLinja-konseptin hyödyntäminen ja eteenpäin kehittäminen vuodesta 2011 alkaen, mm. Päivätoiminnassa, Kaupin sairaalan poliklinikalla, Sopimusvuoren palvelutaloissa ja Mainiemen kuntoutuskodissa
 4. *Kotihoitoon* hyvinvointiteknologiaratkaisuja ja mobiilikäyttöisiä asiakastyötä tukevia työvälineitä, esim. matkapuhelimeen käyttilistat, asiakastiedot, ovien pääsynhallinta, työaikakirjaukset
 5. *Omahoidon tuki* terveydenhuollossa 2012-2013 alkaen, esim. Terveystili
 6. *Sosiaalisen median hyödyntäminen* vuodesta 2011 alkaen *terveyden edistämistyössä*
- *Kaupunki- ja palvelustrategiat* sekä *tietohallinto-ohjelma* tulee päivittää ottamaan huomioon teknologian hyödyntämisen tavoitteet. Tietohallinto-ohjelmaan tulee lisätä hyvinvointiteknologian suunnitelmat, vastuutukset sekä tvt-ratkaisujen periaatelinjaukset.

31.1.2011

-
- Kaupungin konsernihallintoon tulee resurssoida koordinaattoriksi ja verkoston *vetäjäksi vakituinen henkilö* ja hänen avukseen sisäinen *asiantuntijaryhmä*.
 - Tulee perustaa yhdessä kuntien, oppilaitosten, tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden sekä yritysten kanssa *osaamiskeskittymä*, joka arvioi koulutustarpeita ja toimii integraattorina teknologiaratkaisujen hyödyntämisessä, suunnittelussa, pilotoinneissa ja käyttöönotoissa. Osaamiskeskittymää tukemaan tarvitaan myös pilotointiympäristöjä. Tampereen kaupunki ohjaa osaamiskeskittymän työskentelyä palveluprosessien omistajana.
 - Kehittämiseen tulee hakea *rahoitusta* alueellisesti ja valtakunnallisesti mm. STM:n ja Suomen kuntaliiton sekä AVI:n ja Valviran kanssa yhteistyössä.
 - Hyvinvointiteknologian hyödyntämisen palvelukonseptit tulee ottaa mukaan tilaajan *kilpailutuksiin* sekä tilaajien ja tuottajien välisiin palvelusopimuksiin. Hankintoihin tulee kannustaa ottamaan mukaan innovaatiokomponentti.
 - Hyvinvointiteknologian tarkoituksenmukaisen hyödyntämisen varmistamiseksi *suunnittelua ja arviointia tulee jatkaa* seuraavasti:
 - Hyvinvointipalvelujen teknologiaratkaisujen vähimmäisvaatimuksista tulee laatia standardimalli palvelujen kilpailuttamista varten, esim. osaamiskeskittymän yhtenä työnä
 - Muutaman vuoden välein tulee laatia kustannus-vaikuttavuuslaskelmat teknologian hyödyistä ja kehittää tähän laskentamalli.
 - Palvelujen tuottajien kanssa tulee tiivistää yhteistyötä teknologiaratkaisujen kehittämistyössä, jolloin niiden käyttöön sitoudutaan paremmin.
 - Toteutukset tulee suunnitella ja tehdä monituottajamallin mukaisesti ja seudullisena yhteistyönä.
 - Kaupungin tulee osallistua alueelliseen oppilaitosyhteistyöhön hyvinvointi- ja hoivateknologian kehittämisessä ja tutkimuksessa esim. HYVITE-ryhmän kautta.
 - Asiakkaan aktiivisen roolin tukemista ja mm. asiakkaan itse hankkiman kuvayhteyden hyödyntämismahdollisuuksia palveluissa tulee selvittää.

31.1.2011

Hyvinvointi- ja hoivateknologian hyödyntämisen konkretisointia:

	KOTI	ASUMISPALVELUT JA SAIRAALAT
TERVEYS - Lääkitys - Sairauksien hallinta - Hyvinvointi	- omahoidon tuki (omat potilastiedot, omaseurannan kirjaus, sähköinen konsultointi) - lääkejakelelun automatisointi - omaishoidon tukeminen (hoitolaitteet ja -tarvikkeet) - etähoito - vireystilakontrolli - etävalvonta lääkkeenottoon - Kuvallisen videoyhteyden tekniikkaan perustuvien palvelujen hyödyntäminen (esim. Ikälinja-konsepti) - hälytin/puheysteys - terveyden edistäminen sosiaalisen median kautta - itsenäisen selviytymisen tilat (apuvälineet, tilaratkaisut) - kotisairaala, hoitoteknologia - sähköinen ajanvaraus	- uudet moniammatilliset palvelutuotteet (terveysneuvonta, liikuntatuokiot ryhmille yms) - etäkonsultaatio - uudet hoitoteknologiat, hoidetaan kotona tai kodinomaisessa ympäristössä elämän loppuun asti - vireystilakontrolli - hälytin/puheysteys - hoitoteknologia sairaalatyypistä, joka mahdollistaa hoitamisen elämän loppuun asti - lääkehoidon automatisointi - robotit kokeiluun - sähköinen ajanvaraus - Kuvallisen videoyhteyden tekniikkaan perustuvien palvelujen hyödyntäminen (esim. Ikälinja-konsepti)
TURVALLISUUS - Fyysinen turvallisuus - - Henkilökohtainen turva/suojelu - Ympäristön hallinta	- turva- ja hälytysjärjestelmät (erilaiset keskeisten elintoimintojen, kaatumisten, kotoa poistumisten seuranta, palo, vireystilakontrolli ym.) - mahdollisuus kontaktoida hoitohenkilökuntaa (sh/lääkäri) - liikkumisen etäkontrolli - vuodeturvajärjestelmä - gps-paikannin ulkona liikkumiseen - kameravalvontamahdollisuus hälytyksessä - videoneuvotteluyhteydet	- turva- ja hälytysjärjestelmät (erilaiset keskeisten elintoimintojen, kaatumisten, kotoa poistumisten seuranta, palo, vireystilakontrolli ym.) - hälytyksen yhteydessä kameravalvonta - valvontakamerat, hälytys- ja hoitolaitteet - videoneuvotteluyhteydet
YHTEYDET - Perhe - Ystävät - Yhteisö	- kuvallinen yhteydenpitoratkaisu - turvahälytykset omaisille - yhteydet omaisiin kaksisuuntaisesti - yhteisöllisyys, vertaisyhteisö - sosiaalinen media - hälytin/puheysteys	- kuvayhteydet omaisiin kaksisuuntaisesti - hälytin/puheysteys - samat kuin kotona - kotihoidon tukeminen: asiakkuuden seuranta

31.1.2011

Työryhmän kokoonpano:

Tampereen kaupungin edustajat:

Anna-Kaisa Ikonen	apulaispormestari, työryhmän puheenjohtaja
Eeva Päivärinta	tilaajapäällikkö, ikäihmisten palvelut
Kari Kankaala	johtaja, kaupunkikehitysryhmä
Erkki Lehtomäki	tilaajapäällikkö, terveyden ja toimintakyvyn edistämispalvelut
Minna Saario	vt. tietohallintojohtaja
Ilkka Ojala	toimitusjohtaja, tilakeskus
Kari Hakari	kehitysjohtaja, hyvinvointipalvelut
Pirjo Smolander	tietohallintokoordinaattori, työryhmän sihteeri

Kaupunkikonsernin ulkopuoliset edustajat:

Hannu Eskola	professori, Tampereen teknillinen yliopisto
Mikko Naukkarinen	vararehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu
Esa Ala-Uotila	asiakkuusjohtaja, Tampereen ammattikorkeakoulu
Juha Miettinen	ohjelmajohtaja, Hermia
Niilo Saranummi	professori, VTT Teknologian tutkimuskeskus
Heidi Lahti	apuvälinepäällikkö, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri